

แสงฟ้าใจ
อรินภา แอนาพิทักษ์

‘นักบุญ’ แห่งชุมชนนักรบ

ท่วงท่าที่สุ่มและแววตาแฝงความมุ่งมั่นของ “สถาพร เยาวะวาทอง” อาจสร้างความสะดุดใจไปคนครึ่งรู้จักหลายคน แต่สำหรับชาวบ้าน ค.ผ่านศึก จ.สระแก้ว รวมทั้งเกษตรกรในจังหวัดและใกล้เคียงแล้วต่างคุ้นชินกันดี เพราะสถาพรเป็นแกนนำและ “ครู” คนสำคัญในการรณรงค์เรื่องเกษตรอินทรีย์ซึ่งเชื่อมโยงส่งผลถึงสุขภาพของผู้บริโภคและเกษตรกร จนทำให้เขาได้รับการยกย่องเป็นคนต้นแบบสุขภาพดีของชุมชน

ที่น่าสนใจ คือ ความรู้ต่าง ๆ ที่เขานำมาใช้ถ่ายทอดนั้น เป็นบทเรียนที่ “สกัดจากความผิดพลาด” อันเกิดจากการทำเกษตรแบบใช้สารเคมี จึงเป็นความรู้ที่แม่นยำ เกิดประโยชน์ และทรงพลัง เพราะเป็นประสบการณ์ล้ำค่าที่อาจกล่าวได้ว่า แทบจะเอาชีวิตเข้าแลก

ตำบลผ่านศึก เป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดแนวชายแดนไทยกับพม่า จ.สระแก้ว มีสภาพพื้นที่ลุ่ม ทุรกันดาร ชาวบ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวและทนายทหารผ่านศึกที่ได้รับการจัดสรรที่ดินให้อยู่อาศัยและทำกิน การทำเกษตรโดยส่วนใหญ่แล้วมีการใช้สารเคมี

สำหรับนิยามของ “คนสุขภาพดี” ในชุมชนนี้ คือ มีการจัดการสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ ได้แก่ ผลิตและบริโภคอาหารที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ มีวิถีสุขภาพดี ได้แก่ การดูแลร่างกายให้ห่างไกลโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง กระทั่งกระแสรองวัย มีสุขภาพจิตดี ได้แก่ อารมณ์ดี ฆ่าสิ่งมมุษย์สัมพันธ์ดี มีความเชื่อเพื่อ มีเมตตา สามารถจัดการกับความทุกข์ ความเครียดที่เข้ามากระทบได้อย่างสร้างสรรค์

เมื่อได้หลักเกณฑ์ข้างต้นแล้ว ทางประชาคมสุขภาพในพื้นที่จึงเห็นว่าผู้ที่มีความเหมาะสม ที่จะเป็นคนต้นแบบสุขภาพดีได้แก่ คุณสถาพร แกนนำ เกษตรอินทรีย์แห่งตำบลผ่านศึกวัย 41 ปี คนนี้เอง.

ในอดีตคุณสถาพรเคยทำอาชีพเกษตรกร โดยใช้สารเคมีเพื่อกำจัดวัชพืชและแมลงเป็นประจำ นอกจากนี้ยังบริโภคพืชผักที่มีสารเคมี ส่งผลให้สุขภาพไม่ดี จนกระทั่งเกือบถูกตัดขา เนื่องจากสารเคมีที่ใช้เข้าสู่ร่างกายทางแผลบริเวณขา เกิดอาการติดเชื้อ บวมต้องผ่าตัดและตัดเนื้อออก

จากวิกฤติคราวนั้น ทำให้คุณสถาพรหันมาสำรวจวิถีชีวิต จึงพบว่า สาเหตุมาจากการประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงอันตรายจึงเร่งศึกษาความรู้และข้อมูลเรื่องการเกษตรปลอดพิษเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจังแล้วนำมาปฏิบัติกับสวนของตัวเอง โดยเริ่มการปลูกผักปลอดสารอย่างจริงจัง รวมทั้งพัฒนาแนวทางการปลูกพืชสวนครัวอย่างง่าย โดยการปลูกพืช 6 หลุม 6 อย่าง และนำผลผลิตที่ได้มาใช้ในวงจร “กิน-แจก-แลกเปลี่ยน” อีกทั้งปลูกพืชผักหมุนเวียนสลับไปเรื่อยๆ ตามความชอบ

ปัจจุบันคุณสถาพรยังคงเดินทางคลอ้งทำการเกษตรแบบไม่ใช้สารเคมีในด้านต่างๆ สามารถปลูกพืชผักผลไม่ร่วมกับพืชโดยไม่ต้องกำจัดทิ้ง และส่งเสริมให้พื้นที่เกษตรของเขากลายเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งหนึ่งของชุมชน โดยมีแนวความคิดที่ว่า “ผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเปรียบเสมือนนักบุญ” เพราะได้ปลูกผักที่มีประโยชน์และไม่มีโทษจากสารเคมีให้แก่ผู้อื่นได้บริโภค

นอกจากการส่งเสริมสุขภาพระดับบุคคลแล้ว “นักบุญ” คนนี้ยังสามารถขยายผลรณรงค์สู่การมีสุขภาพดีทั้งชุมชน ด้วยการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ผลิตอาหารปลอดภัย จนเป็นที่น่ารังเกียจของชุมชนอื่น ๆ ได้เรียนรู้ไปพร้อมกัน

ทำให้ตอ

กองบรรณาธิการ

ทั้งท้ายจกหมายชาวเวทีปฏิรูป ฉบับเดือนแห่งความรัก ด้วยเรื่องของสมัชชาสุขภาพพื้นที่ ปี 2549 รู้ใหม่นี้ไม่มีโครงการที่เสนอเข้ามาที่โครงการ จากที่ภูมิภาค

ใช้คำตอบอย่างซ้ำ ส่งจดหมายเรือไปรษณีย์ตรงมาที่ **คุณสุมาลี ประทุมรัตน์** ตามที่อุป สปรส. ในกระทรวงสาธารณสุข มุมซ้ายของที่จัดส่งข้างล่างนี้ รางวัลสำหรับคนเก่งเป็นหนังสือ “דרךรอยหยด” รวมสารคดี 9 กรณีศึกษาสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่ปี 2547 จาก สปรส. จำนวน 20 เล่ม

ข้ามคอคอดเขน

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)
อาคารทิศเหนือสวนสุขภาพ ภายในกระทรวงสาธารณสุข
ต.จิวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี
11000

ชำระผ่านส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 168/2543
ป.น.นทปรี

ติดตามความตื่นหน้า ฟัง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ในสภา
ความเคลื่อนไหวของสมัชชาสุขภาพ และเส้นทางความคิด กิจกรรม
ข่าวสารข้อมูลเพื่อการปฏิรูประบบสุขภาพ
ได้ที่ “เว็ทปฏิรูป” รายเดือน
หรือทุกเมื่อที่เว็บไซต์ สปรส. www.hero.or.th